

שיחה בכפר-סנא

א תמוז צילצל הטלפון בביתי. הרמתי את השופרת ואמרתי "האלו!"
 "האם זה חברי הכנסת אבנרי?" הקול היה עמום, כאילו דיבר האיש דרך מיטפת כדי שלא יהיה קולו. אחד הפחד ממכשירי האזנה.
 "כן" אמרתי.
 "האם אתה מעוניין בסקופ עזמי?"
 "בטח" אמרתי.

"אז תרד למטה. כתיבת המכתבים שלך תמצא מעטפה. זה יעניין אותך, תאמין לי." קליק.

י ירדתי למטה, ומצאתי מעטפה לבנה, בלי כתובתו של השולח. כתביהדי על המעטפה היה עקום, כמו של אחד הכותב ביד שמאל, כדי שלא יהיה את כתביו. אחד שפחד מהשיניים.

אגיד את האמת: הייתי מסוקרן. וכאשר התחלתי לקרוא את המיסמך שהיה במעטפה, גברה סקרנותי עוד יותר. המיסמך נראה כמו פרוטוקול סטנוגרפאי של שיחה שהתקיימה ביום א' זה — יום לפני

ד יין: או מה? אתה דואג לבידור?
ספיר: (צחוק). זה טוב, חההה. אבל ברצינות — אני דואג לדמוקרטיה. זה לא בריא כשיש בחירות בלי מתחרים אמיתיים. זה כימעט כמו ברוסיה.

ד יין: אתה דואג לדמוקרטיה? שמע, פינייה, אל תצחיק אותי. מה באמת אוכל אותך?

ספיר: נו טוב, אגיד לך. המצב הוא לא הכי טוב. לא אוהבים מפלגה ענקית אחת. אנחנו נאבד קולות בכל הצדדים.

ד יין: נאבד? למי?
ספיר: לכולם. לא הרבה, אבל קצת. חרות, למשל, יכולה להרויח מאיתנו שניים-שלושה מנדטים. אתה יודע, ארץ-ישראל השלימה, נחלת אבות, כל מיני שטויות כאלה. יש כאלה שאוכלים את זה, בייחוד בעצירות הפיתוח.

ד יין: אז מה? מי עוד?
ספיר: הדתיים יחזיקו מה שיש להם, ואולי אפילו יקבלו עוד מנדט. והשייג' הזה, מה שמו, מהעולם הזה — יכול לקבל שלושה, או אפילו ארבעה.

ד יין: מה פיתאום? ממי?
ספיר: מהעיונות של מפ"ם. יש שם חברה שמקבלים את הדיבורים על השלום ברצינות. וגם ממה שהיה רפ"י. אתה יודע, אלה שחשבו ברצינות על תמורה, ושינוי, וכולי. וגם סנה יכול לקבל עוד מנדט.

ד יין: מגיע לו. בזמן האחרון הוא כל-כך לאומי שהוא שם אותי בכיס. אני מפחד להופיע איתו על במה. עוד מעט הוא יתחיל לדבר על ארץ-שעל-אדמה.

ספיר: שמע, זה לא מצחיק. אני מודאג. אנחנו יכולים לאבד בסך-הכל איוה המישה-שישה מנדטים. נהיה פחות מ-60, בלי הערבים שלנו.

ד יין: נו, באמת, מה זה חשוב? חמישה פחות, חמישה יותר. אנחנו נשלוט ממילא. אין בעייה לקבל את התמיכה של המפד"ל וליצ. אתה יודע מה המחיר.

ספיר: לך קל לדבר. אבל אני אחראי. יאשימו אותי. זה יהרוס אותי. יגידו: ספיר כבר זקן, לא יודע לעשות בחירות.

ד יין: זה באמת נורא. עוד מעט אויל דמעות. הגיז, פינייה, מה אתה באמת רוצה ממני?

ספיר: תראה, משה, אדבר איתך גלויות. אני יודע שאתה חושב שאני שונא אותך. אז דע לך שזה לא נכון. אני דווקא רוצה שתגיע לשילטון, כשתהיה מוכן לכך. בזמן הנכון. אני דואג לך. אבל בעיקר אני דיאג למפלגה. לכן אני רוצה להציע לך הצעה.

ד יין: הצעה?
ספיר: אהה, אני רואה שאתה מתעורר. אז שמע: יש לי בשבילך דבר גדול. אני רוצה שתעמוד בראש רשימה.

ד יין: בראש הרשימה?
ספיר: כן, כן, בראש רשימה. אני רואה שאתה באמת מופתע.
ד יין: מופתע? אני המום. אתה מציע לי לעמוד בראש הרשימה?
ספיר: רשימה, רשימה. אתה לא כל-כך מבין אותי. אני רוצה שתעמוד בראש רשימה חדשה.

ד יין: חדשה? לא של המערך? לא של מפלגת העבודה?
ספיר: אתה מתחיל להבין. רשימה חדשה. רשימה שכולה שלך. רשימה של דין. איך אני בשבילך?
ד יין: חכה רגע. אתה רוצה שאפרוש? שאקים רשימה לחוד, כמו שרוצים המסורפים האלה שעושים לי החתמות ברחוב?
ספיר: בדיוק. נשי וינדזור העליונות, חההההה. כן, כן. זה בדיוק.

ד יין: אני חושש שאני לא מבין. אתה רוצה לסלק אותי? דבר ברורות.
ספיר: לסלק אותך? חלילה. אני צריך אותך. לא מאהבת המן אלא משינאת... לא, זה לא ככה. התבלבלתי. לא חשב. אני רואה שצריכים להסביר לך. אז תראה, אתה זוכר מה שקרה ב-1965? כשבן-גוריון פרש, והקים את רפ"י...
ד יין: כן, זה היה שגעון. הזקן לא ידע מה שהוא עושה. אתה יודע שלא רציתי להצטרף עד הרגע האחרון. ידעתי שזה טירוף.
ספיר: טירוף? וחקא לא. שמע, משה, אתה גנרל

גדול, אבל בפוליטיקה אתה עוד ילד. עוד יש לך הרבה ללמוד מן השועלים הזקנים, כמו בן-גוריון ואשכול. הם סידרו את זה יופי!

ד יין: הם סידרו? מה זאת אומרת?
ספיר: אני רואה שנפלת בפת, כמו כולם. יש לך כאריזמה-שמאריזמה, אבל עוד יש לך הרבה מה ללמוד. אז תשמע: כשראינו שלא יהיה טוב בבחירות, סידרנו פילוג. בן-גוריון הקים את רפ"י. חצי העם תמך בכך. גוריון, כדי לסלק את זקני מפא"י, וחצי העם תמך במפ"י. כדי להציל את הדמוקרטיה מבן-גוריון. שכתו את כל שאר המפלגות. זה היה פנטאסטי.

ד יין: אתה רוצה לומר שזה היה מסובך? ששמעון המיסכן סתם רץ, כמו משוגע, ונאם על תמורה ושינוי, ואוטומציה וטכנולוגיה, וכל הזמן אתם ישבתם וצחקתם?
ספיר: (צחוק).

ד יין: שמענא, זה באמת השיא! ואפילו אני האמנתי לזה!

ספיר: זה מה שאמרתי. יש לך עוד הרבה מה ללמוד, חההה. קיבלתם עשרה מנדטים, ואחרי כמה זמן חזרתם למפא"י, כמו ילדים טובים. אז היום יש לנו רוב מוחלט

דין

בכנסת, יחד עם המנדטים שנתנו לכם. ועכשיו אנחנו צריכים לדאוג שיהיה לנו רוב גם בכנסת הבאה.

ד יין: ואתה מציע שנעשה שוב את אותו הדבר?
ספיר: מה יש להגיד, תפיסה יש לך. כמו גאליצאי. זה בדיוק. אתה תקום בעוד חודש — אגיד לך בדיוק מתי — ותכריז: אני לא יכול יותר, אני זר במפלגה, אני פרש. מי לאוהבים אלי. למען ההתנחלות, וכו'. וכו'.

ד יין: אבל מי יאמין לזה? הרי אין כל הבל בין מה שאני אומר ומה שאומר יגאל אלון, ואבא אבן, וגולדה מאיר, ובכלל.

ספיר: לא יאמינו? ועוד איך יאמינו! אצלנו מאמינים לכל לוקש!

ד יין: אבל מה אני אגיד?

ספיר: הממ, ובכן, אמרתי לבחורים שלי להכין כמה טיוטות של מודעות-בחירות בשבילך ובשבילנו. ככה, באופן נסיוני, כמובן. אם תסכים. רק כדי שתראה. אז הנה מודעה בשבילך.

ד יין: נראה. "הגיע הזמן לקבוע עובדות בשטחים... שילוב תושבי השטחים הוא צו השעה... העסקים הוקי... שחיסלו את הדמוקרטיה במפלגה, אינם מסוגלים... בשעה היסטורית זו דרושה לנו אישיות צעירה ודינאמית ליד הגה השילטון... למען משה לא נחשה...". זה בסדר. אבל תן לי גם לראות מה שאתם תגידו.

ספיר: טוב, אבל שלא תיעלב. אתה מבין, צריכים לדבר קצת בסוף חירף. בשביל הרושם. אז הנה, למשל: "הדמוקרטיה בסכנה... שילטון הרחוב מאיים על אשיות חברתנו... נגד דיקטטורה של גנרלים... דין פירוש: (המשך בעמוד 12)

ספיר

שיחת-הטלפון המיסטרית — בביתו של פיני חם ספיר בכפר-סנא. ואולי — מי יודע — לא היה זה דו"ח סטנוגרפאי, אלא תרשים של דברים שנקלטו במכשירי-האזנה.

תמהתי אם לפרסם מיסמך זה. אחרי ככלות הכול, אין לי כל הוכחה לכך שהוא אמיתי. אולי זה סתם פיבוק. אולי זאת אפילו מתיחה. התלטתי בכל זאת לפרסם. כי הדברים מעניינים בפני עצמם.

אני רק מבקש מן הקורא לזכור כי אני מפי רב בהחלט לקבל אחריות לאמיתות מיסמך זה. אם יתבעו אותי לדין לפי חוק לשווארהע, אני אכחיש. בהחלט אכחיש.

ספיר: אה, טוב שבאת, משה. זה יפה מצידך. תאלכ? חשתי?

ד יין: תודה, אני לא שותה. כבר אכלתי.
ספיר: אתה חושב שזה מודעל? (קולות צחוק). אז ניגש ישר לעניין. כמו שאתם הצברים אומרים: דוגרי.
ד יין: בערבית אין גימ"ל. אומרים דורי.
ספיר: בסדר, דוגרי. אז שמע, משה. התחלתי לחשוב על מערכת-הבחירות הבאה עלינו לטובה.

ד יין: מה זה נוגע לי? אני שר-ביטחון.
ספיר: כדאי, כדאי. זה לא נוגע לך. אבל חשבתי שאולי כדאי לעניין אותך קצת בבעיות. אני קצת מודאג.
ד יין: מודאג? למה? הרי אין לנו בכלל מתחרה.
ספיר: זה בדיוק. אתה גאון. תיכף תפסת. זהו בדיוק העניין: אין מתחרה. מערכת-הבחירות תהיה משעממת.